

ШИПТИ, ИШИШЪ ШИИ ЛИТИРАТОРЪ.

№. 41 ші 42.

СЪМБЪТЪ, 25. ОКТОБРЕ.

1852.

„MINUNELE NATŢREI

конверсації асупра деосебітелор обжете интересанте дін штіинцеле патрале, фісикъ, хеміѣ ші астрономіѣ, компѣсе де Ізліѣ Бараш, Dr. de medicină ші хірургіѣ дн Краіона 1850.“

(Брмаре.)

Конверсація V.

Деспре търімеа зніверсэлѣ.

Дн времеа трекътъ, пріетені! н'а фост лѣмеа аша чівілісатъ ка дн зілеле де астызі. Астызі дака чінева скріе о карте каре нѣ плаче тѣгелор, фіе каре о словод съ факъ о критікѣ асупра кърдеѣ, днтр'о газетъ дн каре поді зіче дн квінте фоарте делікате опініа та къ, картеа нѣ плѣтеште пімік ші къ авторъа ар фі фѣкът маѣ віне дака нѣ с'ар фі апѣкат де лок дн ачеастъ каріеръ а знѣ фѣкѣтор де кърді. Дар ші авторъа нѣ ва ліпсі а'дѣ рѣспонде, къ нѣ ештѣ дн старе а критіка звражрїле лѣѣ, ші къ маѣ віне аї фі фѣкът ка съ терпѣ днкъ кѣдѣва ані дн шкоалъ ла дѣнсѣа, саѣ днтр'о алтъ шкоалъ порталъ. Къ тот ачест діспѣт сѣптедѣ пріетені; кѣнд вѣ ведѣ днжлпн, вѣ ведѣ да знѣа алѣзіа о знѣ дімінеада фоарте кѣл-дѣроасъ, трѣнд фіе каре дн сѣера лѣѣ фоарте ліпштіт, звкържндѣсе де о віадъ дѣлче.

Дар дн времеа веке н'а фост аша. Днпайнте къ 300 ані, дака чінева ар фі скріс зн звраж дн Европа тѣкар съ фіе фост плпн де дѣх ші де ценіѣ, дака аз авѣт непорочїреа а експне аколо піште ідеї каре н'аз плѣкът ла піште оаменї дн-сепнадї, маѣ къ сеатъ дн партеа попеаскъ, ан трекът тѣлтъ време, ї а дат сѣпт жѣдекага знѣ трівѣнал каре се кета інквізіціе, а кървіа хотърже дн асепнеа днпрецізррї аз фост де овште ка авторъа, дрепт рѣсплѣтіреа звкъррїлѣѣ, съ фіе арс де віѣ дн міжлокъ'а піедеѣ. Маѣ пе-зрѣтъ днтр'адевѣр с'а днѣлчїг ші соарта асторїлор

маѣ словозї, ші дн лок де персоана лор, с'а арс дн пѣвлїк кърціле лор прпн хенгерї. Астызі (славѣ domnăѣѣ) зн автор преа къ тѣлт дѣх, ка ші знїї преа къ пѣдїн, дѣнд вре о карте фоаръ, арс нѣмаї о темере къ звражѣа лор ва фі критікат орї преа де прост орї преа де обскър, дар паѣ фрікѣ а фі аршї де вії днтр'зн кѣптор таре днкълзїт, пентрѣ глорїа зевлѣї, саѣ чел пѣдїн ка кърціле, звкъррїле, пѣдѣшелїле лор съ нѣ фіе арсе прпн хенгерї.

Дн ачеле времї веки кѣнд, прекът ам зіс, а фост о модъ фоарте овїчнвїтъ а арде асторї дѣ-піалї, філософі аджочї, оаменї марї де зн карак-тер неатѣрнат; Атѣнчї трѣїа дн Італїа дн орашѣа Нола'зн філософ фоарте днсепнат а нѣме Цор-дано Брѣно каре а авѣт нѣмаї зн кѣсѣр, адекъ къ с'а пѣскѣт къ 300 ані маѣ пѣпте де кѣнд трѣ-взіа. Ачест ом пѣскочїтор знѣї сістеме філосо-фіче каре ші акът есте адмірат де оаменї дн-делендї, пегрешїт къ атѣнчї пепѣтѣнд фі віне дн-делес де кѣтре конвекїторїї сѣї, ші прпн брмаре пепѣтѣнд плѣчеа пічї ла партеа попеаскъ, лаѣ днкіс хотържндѣ'а а'а да сѣпт жѣдекатъ інквізіції а'а арде, сѣпт кѣвжпт къ есте зн атеїст (каре нѣ крѣде къ есте зн Дѣмнезеѣ). — Адѣкжндѣ'а дн сала жѣдекѣторѣаскъ ші днченжнд інквізіторїї (жѣдекѣторїї даколо) а'а сѣпѣра къ днтрѣвѣрї до-женїтоаре де че нѣ крѣде дн Дѣмнезеѣ? — Ачест маре ом каре, прекът ші тодї оаменї марї, плѣп дн сѣлет а фост пѣтрѣнс де ачеастъ кредїндѣ свѣлітѣ, с'а апрїнс д'о новїл тѣжнїе д'а се ведеа атѣта де непрїченѣт, рѣдікасе де ла пѣтѣпт о звкѣдїкѣ де паїѣ каре а гѣсїт'о, стрїгжнд къ кѣл-дѣрѣ ла тодї. „Аскѣлтадї! дака дн тоатъ віїада теа, днн тоатъ патѣра нѣмаї ачест паїѣ мі с'ар фі днфѣдїшат днпайнтеа окїлор теї, ар фі фост дестѣа, преа дестѣа а тѣ днкредїнда прпн ачеастъ ведеѣ, къ есте зн Дѣмнезеѣ а тот пѣтерпїѣ креа-торъа лѣмеї, сїїнд къ формаціа ачестѣї паїѣ ко-

prinde atjta minune mi este asa de departe d'a fi fost fьkьt prin o дитжмпларе оаркь, саь prin лькпареа инкомплектъ а оаменіор, дикжт ашї фї сіліт а кьноаште пьмаї принтр'ачеаста, фїиңда ми пьтереа Dsmueziasкь!"

Адевърат, адевърат prietenї! znde ridikьm okїi поштрї пі съ днфьдїшеазъ dovezїle петьгьдїте петръ о фїиңдъ Dsmueziasкь! орї че сьнет ешїнд дїн петърдїиїта сферъ а патрєї, не стрїгъ къ зн глас неовосїт дн зрекїле поастре ачеастъ крєдїңдъ сьвлїтъ, вечнїкъ шї фєрїчїтоаре. Дар пої сжнтєм фоарте преокъпацї къ egoїстьл постръ; сєнсврїле поастре сжнт преа обїчнїте къ ачєст спектакол сьвлїт, шї кьношгїңдєлє поастре сжнт преа стржисє d'a пьтеа овсєрва шї прєдвї тоате феноменєлє патрєї, тькар чєлє маї мїчї дн тоатъ дитгїндєрєа шї аджнчїтєа лор. О съ вь еаь кжтєвє екємплє петръ ачєаста. Чїне дїн пої п'а възьт пьїанжєнъл вр'о датъ дн odaїa лї? дар кждї сжнт de нздїнї карє шгїє а прєдвї тоате мїнзєлє патрєї чє сжнт копрїсє дн ачєст мїк їнсект? Трєпъл фїє кьрїа пьїанжєн (arraїgnєe) єстє деспърдїт дн патръ деспърдїтърї карє сжнт днгьрїтє d'o мьл-дїтє de гьзрї авїа възьтє. Дїн фїє карє гьзръ eacє o адъ, шї тоате ачєстє адє дн пьтър de маї мьлгє d'omїє петръ фїє карє деспърдїтъръ, сє'мпрєвнъ ла ешїрєа лор, дїн карє сє формєасъ їарьшї o адъ къ карє їнсектъл дшї фачє пжнзє; prin зртарє ачєстє адє карє лє vedem дн пжнзє пьїанжєнълї шї карє єстє атжта de сьвдїрє, єстє дн сїнє компьсъ de маї мьлгє de 4 мїї de алтєлє, фїїнд къ фїє карє дїн чєлє патръ деспърдїтърї скоатє omїє. Дар кьт o съ вь маї шїрадї днкъ de дитрєцїврєрєа зрмьтоарє? Вєстїтъл патрїалїст Лєвєпхък а възьт prin мїкроскоп нїштє пьїєн-жєнї de тьрїтєа знїї вov de нїсїн а кьрор пжнзъ а авьт адє атжта de сьвдїрї дн кжт трєвзїа 4 мїї dїн тржисєлє ка съ сє потрївєаскъ къ гросїтєа знїї фїр de пьр; апої фїїнд къ, прєкьт ам възьт, фїє карє дитр'ачєстє адє єстє компьсъ їарьшї de 4 алтє маї сьвдїрї, de ачєа eacъ dїн ачєастъ ов-сєрвацїє къ трєвзїа 16 мїліоанє de нєштє асєтєнєа адє а форма зпа de гросїтєа знїї фїр de пьр!

Чїне п'а възьт o пїкьтъръ de апъ? дар чїне шгїє къ дн ачєастъ пїкьтъръ трьєск мїліоанє de фїиңдє вїї, дїн карє знєлє (polyпє, hydra) сжнт атжта de кьрїоасє къ тьїндълє къ кьдїтъл, їарьшї днвїазъ. Тьїадї зн асєтєнєа полїп дн 6 вькьдї, нєстє нздїн, дїн ачєстє 6 вькьдї сє вov фачє 6

полїпї дитрєцї, шї ачєстє фїиңдє сжнт компьсє de органєлє хрьнїтоарє шї ч. л. т.!!

Чїне п'а възьт o тьскъ? дар кждї шгїї къ еа фачє зн оъ атжта de тьрє ка шї еа, шї къ окїї дї сжнт компьшї апроанє de 30 мїї de когїтърї (facettes). Чїне п'а мжнкат зн крпн? дар кждї шгїї къ ньмаї петръ лькпарєа de рєспїрадїє (рє-сьфларє) 'їа дат патрєа трєї-сїрє-зєчє мїї трєї сьтє de органє, адекъ de артерїї, вїнє, оасє, шї ч. л. т.!! — Чїне п'а възьт o omїдъ? дар кждї шгїї къ дн ачєст мїк їнсект (маї къ сєамъ чєл de салчїє) сє афлъ патръ мїї патрзєчї шї знз de мьнїкї! — Чїне п'а възьт дн вїадє лї o поамъ кьзжнд de вжнт дитр'єн пом нє пьмжнт? дар чїнє а сокотїт а пьскочї дитр'о асєтєнєа дитжтє лларє обїчнїтъ чєа маї тьрє шї сьвлїтъ дескo-пєрїрє а шгїїңдєлор? ачєаста а фькьт'о ньмаї зн Newton, ачєст чєнїї деосєвїт дитрє оамєнї!

Гжндєск къ o съ авєдї плъчєрє а афла їсторїа кьт с'а дескoпєрїт лєчєа атракцїєї. Ачєастъ дескoпєрїрє чє нєа дескїс o льмїнъ повъ, нєгжндїтъ, асвпра мїшкьрїї льнєї шї а стєлєлор.

Newton фїїнд дитр'о зї кьлкат нъ departe de зп пом, o поамъ кьзжндъї нє кап лъф дєштєнтатї. Алдїї фьръ вр'о деосєвїтъ вьгарє de сєамъ сар фї скьлат шї сар фї dьс, дар Newton с'аь апжкат, а сє гжндї маї аджнк десїрє ачєаста, шї са дн-трєват de чє а кьзът ачєастъ поамъ? — С'а рьсї пьнє, къ дьпъ чє пьтєрєа вжнтълї а деслїнїто дїн пом, нєгрєшїт къ поамєа трєвзє сь казъ дн жос prin грєвтатєа єї дн сїнє. — Дар дакъ помъл ар фї мьлт маї тьрє дєкжт єстє, поамєа тот ар фї кьзът жос? — нєгрєшїт кїар днєз къ маї мьлтъ їзчєалъ прєкьт аратъ експєрїєндєа. — Дар дакъ копачївл ар фї атжта de палт ка дєпьртарєа льнєї de ла пьмжнт? — Атжнчї нєгрєшїт къ поамєа трєвзє сь казъ къ o пьтєрє шї їзчєалъ грозавъ de тьрє. — Аша зрмжнд Newton а сє дитрєвєа, de чє нъ кадє лъна нєстє капъл мєї, карє єстє мьлт маї грєа de кжт поамєа, шї чїнє o чїнє дн сьс нъ кьдєа? — Дар поатє пьтєрєа днвжртїрєї льнєї днпрєжьръл пьмжнтълї, зїчєа Newton, днпїєдєкъ ачєастъ кьдєрє? Аша дар дїн днчєркарє дн чєркарє маї аджнкъ матєматїкъ, с'а днкрєдїңдат Newton къ аша шї єстє, шї кїар o поамъ пьсъ дн днлъдїтєа льнєї шї днпїнжнд'о дитр'єн кїп d'а сє днвжртї тот къ o асєтєнєа їзчєалъ ка а льнєї днпрєжьръл пьмжнтълї нъ ва кьдєа нїчї o датъ жос. —

Дар ачєст фїлософ п'а рьтас аїчєа, шї тєр-

гжнд маї департе а арътат къ тот ачест принцип каре фаче къ лъна се джвартеште джпрежърл пътжнтъллї шї пз каде есте шї причїна къ чеї патрл сателїдї (лънїле) аї ллї Ізмітер шї чеї 6 аї ллї Сатърнл се джвартеск дж прежърл лор, преклм тот прїн ачест принцип шї пътжнтл пострл джпрежлр къ челе лалте 10 планете (дїнтрл каре атлчї а фост кзноскзте пътмаї 6) се джвартеск джпрежърл соареллї. Ресклатгд ачестор черчетгрї а фост дескоперїреа ледїї де атракціе, адекл, къ соареле, ка зп корп централ, стл дж мїжлоклл зпїверсклї трлгжнд тоате планетеле спре джисл, доминд прїн ачеста, кїпл мїшклерї де джвартїреа лор джпрежърл ллї.

Вл птедї да о idee лътлрїгл асвлра феллвлї сісгемеї планетаре, клнд вл ведї адлче амїнте зп сзвенїр фоарте дзлче, адекл о адлпаре де вал клнд се жоакл валс. Длклївлїдївл къ полїкандрл лъмїнат дїн мїжлокл сьлїї есте соареле каре пз сь мїшкь. — Дар джпрежърл ллї сь мїшкь фоарте їзте нїште пзрекї знде кавалерл джвартеште дама джпрежърл ллї шї тог дж ачестл време атлждої се джвартеск джпрежърл полїкандрллї. Дакл вл ведї джкївлї къ пътжнтгд пострл есте кавалерл, не клнд лъна есте дама де валс, атлчїї ведї авеа о idee фоарте лътлрїгл асвлра ачестлї валс нежїчетат вечнїк ал пътжнтгдлї джпрежлр къ лъна, преклм ш'ал ачелор лалте планете къ сателїдї (лънїле) лор джпрежърл соареллї.

Дар дакь джтревалї чїне дїне соареле дж локл сьлї дж голїчїзнеа зпїверсклї дж време къ паре алт соаре ал траде шї ал дїне дж лок? ачест проблем пз поате фї деслвлшїт прїн штїїнда поастрл; аїчї а стгътл шїї идеїле ллї Невтон. Дар дакь ел аїчї а пїердлт арглментеле штїїндеї, а кшїтїгат джлїдареа їмаїнаціеї; фїїнд къ аїчї знде джделенчїзнеа оменеаскь а ажлнс ла сжжршїтгд сьлї, дхлл ллї а рътас джкретеовїт де адмїраре де Атогптернїчїа дївлнл каре, дзлп че а скос прїн креаціе дїн нїмїк соареле шї стелеле дж фїрмамент, ле сзсдїне сіпгврл къ тоатл грезтатеа лор немлрїнїгл дж джїндереа зпїверсклї. — Апої че ведї зїче джкь дакь ведї афла къ ачесте мїліоане де стеле фїксе (немїшкате) каре ле vedem не чер пз сзлт алт, деклж атлжда сорї ал кърора сістем планетар рътжне асклнс ла ведереа поастрл, дїн причїна деосевїтеї тлрїмї де депъртареа лор?

Штїдї жлж есте де департе чеа маї апроане дїн стелеле фїксе де ла пої? — Нз маї пвдїн де жлж де дол сзте де мїї де орї жлж есте депър-

тареа соареллї де ла пътжлнт, сзлї де 4 мїліоане мїле деографїче. Дар ка сь аведї о idee дескре ачестлг грезевїе де депъртаре, вл вої да зп ексетмлл: Іздеала лъмїнеї есте атлжа де маре джкжт джтр'о секзндл трече 40 мїї мїле деографїче, адекл вр'о лъмїнл пзсклнд аклм дж джлїдїтеа аерллї шї джтр'о депъртаре де пої де патрлзечї де мїї де мїле деографїче, несте о секзндл ва фї възлгт де пої. Дж ачест кїп вом vedea о лъмїнл ешїгл дїнтр'о депъртаре де дол мїліоане шї жлжтгате де мїлі, несте зп мїнлт, шї несте зп чеас вом vedea о лъмїнл ешїгл аклм ла о депъртаре де осзтл патрлзечї шї патрл мїліоане де мїле деографїче.

Ачесте фауте а ле зпелї асеменеа деосевїте їзделї (фърл алт ексетмлл) де лъмїнл, сзлт адеверїте шї реклзноскзте прїн експерїендл аної джкївлїдївл аклм къ чеа маї апроане дїнтрл стелеле фїксе, есте джкь атлжа де департе, джкжт лъмїна ешїнд дїн трлжса, аре трезлїнлгт де 1157 де зїле нлжл вїне ла пої, адекл клнд не зїгълм ла о стеа фїксь шї не възкърлм де стрлзлчїреа еї, трезлве сь не адлчем амїнте къ разеле лъмїнеї сале че сзлт сімдїге дж ачест мїнлт дж окїї поштрї, аї ешїт дїн трлжса джїнїте де треї ані! Дар ачесте стеле фїксе сзлт джкь челе маї д'апроане дїн трлжселе шї сзлт прїн зрларе челе маї марї ла vedere, фїїнд прїнтр'ачеста кзноскзте сзлт немлре де стелеле дїн ордїнл дїнглїї; аної стелеле дїн ордїнл д'ал доїлеа аї о дждоїгт депъртаре, дїн челе д'алтреллеа джтреїгт депъртаре шї аша мерїе крешгереа депъртлрїї джгачест кїп.

Астронотї аклм кзноск стелеле пжлп ла ал зечелеа ордїн, аної джкївлїдївл аклм че депъртаре! Дар сзлт джкь нїште стеле невллоасе дїн калеа Траїанл (la voie lactée) а кърора лъмїнл ажлїде ла пої несте 500 де ані! знде есте дар вр'о їмаїнаціе оменеаскь каре поате копїнде зп асеменеа сїації! Нлїмаї о їнтелїдендл немлрїнїгт пзтеа прївї о асеменеа джїндере немлрїнїгт. Дар знде се їспрлвешне їмаїнаціа шї джделенчїзнеа поастрл, аколо джчене адмїраціа шї кредїнда релїціоась. Джалта възлгтате дївлнл врлнд а не джлїда ла джлса дж реїїзлеле еї челе сьвлїме, дар превлзжнд къ джделенчїзнеа шї їмаїнаціа поастрл тлрїнїгт шї материалл пз се поате зрка ла реїїзлеле етерїче, де ачееа а джсзфолат дж цеплл отан о аджкь кредїндл релїціоась, неглрл каре vedem не тодї оашенїї чеї марї, къ а фост плтрлшїї де ачестлг кредїндл

религіозъ. — Затъ зпверса план де марторі аї пзтереї Dзмпезеештї; дпсъ нзмаї омъа сїнгър есте алес а дпделеце гласъа ачестор марторї, а інепіра дп прївіреа патъреї о сїмдїре моралъ прїн дпделепчївнеа резонъавї, прїн аморъа свѣалм шї прїн рѣгъчївнеа религіозъ! Нзмаї ел а фост алес а фї гласъа каре лавъз, інтелїценца каре квноаште, шї ініта каре івъеште! О че мїсізне дплатъ!

(Вор зрма.)

DIN ВРЕПТЪЛ ПРОПРИЕТЪДІІ.

De T i e r c .

(Дпккере.)

Е аdevъратъ къ есте дптре провиндіїле челе маї вогаते, шї челе нъ преа вогаते але Франдіїей о deосевїре чел пзїїн де зпъа ла сѣтъ, дп прївіреа рентеї пъмъотърїлор; къ се поате статорпїчі ачеста ла 2^{1/2} дп челе дїн тъїѣ, ла 3^{1/2} дп челе дїн ал доїлеа; къ центръ зїоа мѣнчїторъавї, прогресїеа есте къ тотъа дїн протївъ, шї къ дакъ се поате а о статорпїчі ла 25 солде дп провиндіїле знде рента есте дпфъдїошатъ прїн 2^{1/2}, тревъе даръ а о статорпїчі ла 15 солде дп ачелеа знде рента есте дпфъдїошатъ прїн 3^{1/2}. Се вор пзтеа сѣ се скїтмъе дїфъреле ачесте сгръмътъндъсе дїн лок, дпсъ иронордіеа дптре дѣселе ва рѣмъне тотъ ачешашї.

Акшм траѣете дп тїмпъа трекът, асемънеазъ такъа рентаї аша прекъм есте асгъзї, шї асфел прекъм рента кѣ шесезечї де ані, адїкъ дпаште де 1789, шї веї аола дптре ачесте дозе епохе ачешашї осевїре ка шї дптре дозе провиндії, зпа вогатъ, алта сѣракъ. О тошіе каре дп 1789 предъга 200 мїї франчї, асгъзї предъеште 500 шї адесе 600 мїї де франчї. Еѣ ворвекъ центръ прѣжметеле полїтїїлор марї, знде феноменъа спорїрей дп валоре с'аѣ продъсѣ маї къ енерѣїе. Тотъ ачешашї тошіе, че адъчеа поате 7 орї 8 мїї франчї пропріетаръавї, дп адъче асгъзї 12 орї 15, дъпъ дпавъзпътъдїрїле че аѣ къпътат шї пъмънтъа. Еа адъчеа прїн зрмаре дптре 3^{1/2} шї 4 ла сѣтъ, шї еа адъче асгъзї чел мѣлт 2^{1/2}. Дп зрмареа ачестей скїтмъерї с'аѣ фъкът о алта: зїоа мѣнчїторъавї дп даръ знде еа ера де 20 солде, есте асгъзї де 30 шї 35. Фактеле ачестеа сѣнт дпвїдерате дп прѣжметеле Парїсѣавї. Аїзреа се вѣд ачелеашї пронордії къ валоре деосевїте.

Сзїндъне къ зп векъ, къ дозе векърї дпдъръпт, с'ар пзтеа овсерва ачелашї феномен; дечї дакъ ор вої сѣ се дптїндъ компарадіеа маї департе, шї дпсфършїт а се сѣї пъпъ дп векърїле челе маї дпденъртате, с'ар гъсі ла зп скріїторїѣ не каре'а чегїам дпкъ дп зїлеле трекъте, пентръ а стъдіеа дп ел тавлонъа дпвѣдъторїѣ ал економїей domestїче а ачелор векї, дп Катоне Ченсоръа, дпдълептъа шї ікономъа патрїчіеан че зїчеа: Patrem familias vendacem, non emacem, esse oportet, че аѣ тръгтат деспре арїкълътъръ дп зпа дїн кърѣїле челе маї недїклїнїте де антїчітате, с'ар гъсі довада сїгъръ къ Romanї дъдеаѣ колонїстъавї рѣзъш. Дп терїторїял де Касїнзм шї де Венафра, а онта парте дїн продъкт дптр'ѣн пъмънтъ вѣн, а шептеа дптр'ѣн пъмънтъ де рѣнд, а шесеа дптр'ѣн пъмънтъ простъд. Дїн протївъ, асгъзї, се ласъ колонїстъавї рѣзъш, че нъ пзне нїчї де кшм капїталърї, дїзмътате, шї арендаторъавї, че пзне не тоате, дозе треїмї (се дпдълеце къ аїчеї воръа нзмаї де чеа мїзлочїе). Дечї прекъм довада ванїлор, скворъндъне де ла Romanї пъпъ ла пої, аѣ трекът де ла 12 орї 15 ла сѣтъ ла 4 орї 5, де асемїне партеа посесоръавї тошіей аѣ трекът де ла чїпчї шесїме ка дїзмътате. Капїталъа немїшкъторїѣ аѣ сѣферїт прїн зрмаре соарта капїталъавї мїшкъторїѣ, шї кондіціеа омъавї каре нъ аре де кѣт врадіїле сале с'аѣ дпавъзпътъдїт, дп лок де а се дпрѣзътъдї. Кѣ кѣт вогъдїеа, орї патъралъ, орї агонїсїтъ, есте імаї маре, нъ вогатъа есте маї вогат, че сѣракъа есте маї пзїїн сѣраї. Аверїле челе марї дїн тїмпъа постръ, дп фаптъї нъ сѣнт нїмїкъ, дп асемънаре къ ачелеа, че се вѣдеа ла дпавъдїїї Romanї: ва дпкъ еле с'аѣ дп пзїїнат фоарте дп алыгъраре къ ачейа че еле ераѣ дп ал шептеспреzechелеа шї ал оптспреzechелеа вѣк. Шї дакъ воеште чїнева сѣ фїе маї конвіне де фъзмосъа ачест феномен, къ спорїреа релатївъ а вогъдїей ценерале есте маї къ самъ дп фолосъа омъавї каре н'аре де кѣт врадіїле сале, вої чїга дпкъ зп факт. Мѣнчїторъа де пъмънтъ дп провиндіїле поастре дїн центръ, дїн Корезїеа орї дїн Крѣоза, къшгїга 15 орї 20 солде не зї, дп тїмп че ачела че кълтївеазъ вїеа ла Бордо къшгїгъ де ла 25 пъпъ ла 40 солде. Пропріетарїял де ла Крѣоза ва авеа 4 ла сѣтъ дп тїмп че пропріетарїял дїн Медок ва фї ферїчїт дакъ ва къпъта треї (вїне дпдълегъндъсѣ къ шї ачешаста дъпъ зп тїмп дпделъгтат): шї ачешаста центръ че оарѣ? Центръ къ капїталърїїле с'аѣ арзпкат не подгроїїле

Medokълѣ спре але кѣмътра, din казза prodск-търілор лор, ші аѣ фѣкѣт зп venit de 3 ла сѣтъ, дѣпъ кѣм капиталѣрїле арѣкѣндѣсе не о ренѣ че адѣче 5, ші плѣтїндѣ'о 125, о фак дндатѣ сѣ се сковоаре ла зп venit de 4 ла сѣтъ. Din противъ отѣла че кѣлѣвеазѣ, ші але кѣрѣѣа враде нѣ се дѣмѣлѣдеск ка капиталѣрїле, а кѣрѣѣа гївѣчїе есте кѣ атѣта маї тревѣїтоаре де кѣт мошїеа не каре ел трѣшѣте, аѣ agonisit маї мѣлѣт валорѣ, аїзїнѣе де а се плѣтї маї мѣлѣт, ші мѣлошїеа огоарелор че ле локѣшѣте есте пенѣтрѣ дѣнсѣла зп дар фїреск, din каре ел се фолосешѣте, дѣ тимп че пенѣтрѣ пропрїетарї е пердѣтѣ prin грѣвїреа кѣ каре аѣ прѣт сѣ кѣспїндѣ пѣтѣнтѣл, фрѣмоасѣ леѣїзѣре а провідїндеї че н'аѣ vroit ка отѣла рѣшїїнд не пѣтѣнтѣл ачеста шї аконерїндѣл кѣ сѣдорїле сале сѣ фїе маї непорочїт кѣ кѣт ел л'ар лѣвѣра маї мѣлѣт!

Ачестѣ кѣспїндере де лѣме се редѣче дарѣ ла апропрїадїеа са дѣ фїекаре зї маї комплетѣ кѣ тревѣїндїле отѣлѣ; еа се редѣче ла ачееа кѣ о аѣ фѣкѣт маї локѣвїлѣ, маї prodскѣтоаре, маї дѣкѣпѣтоаре позїлор венїдї, кѣчї дакѣ 'ї ворѣа деспре капиталѣрїле мобїлїере (мїшкѣтоаре), instramente де мѣнкѣ, dovъnda дѣ dovzeї de вѣкѣрї саѣ ковортѣ де ла 12 орї 15 ла 4 орї 6 ла сѣтъ, шї рента пѣтѣнтѣлѣ, каре репрезента челе чїнчї шесїмї, нѣ дѣфѣцїошазѣ маї мѣлѣт де кѣт дїзѣнтѣтеа prodскѣлѣ. Аша, кѣ кѣт пропрїетѣеа де орї че фел се дѣтїнде, кѣ атѣта зшѣрїнда де а трѣї спорешѣте пенѣтрѣ тодї. Дѣнсѣ, адаог знїї, ачела че н'аре нїмїкѣ атѣрнѣ де ачела че аре, ачела че'шї дѣ врадїле атѣрнѣ де ачела че ле плѣтешѣте, ачѣа че ачеста поате сѣ ле реѣзѣзѣ; ел аре че мѣнка, а се дѣвѣлї, а се адѣпостї, дѣ тимп че челѣлалат дї лїпсеск din ачесте мїзлѣоаче. Dовада есте адеѣвратѣ не о зї, не зп мїнѣт, дѣ оаре-каре чїркѣмстанде. Дѣпъ кѣм ам зїс маї свс, шї дѣпъ кѣм воїѣ ренета аїче, кѣ капиталѣрїле фѣрѣ враде, враделе фѣрѣ капиталѣрї нѣ вор пѣте вїедѣї. Еї аѣ неѣое знїї де алдїї, дѣ оаре-каре моменте кѣнд капиталѣрїле лїпсеск, шї кѣнд враделес дѣ дѣдестѣларе, фолосѣрїле дс пенѣтрѣ капиталѣрї, дѣнсѣ кѣнд капиталѣрїлес кѣ дѣдестѣларе шї кѣнд враделе дс окѣпате, ачесте din зрѣтѣ аѣ тот фолосѣл. — Каре сѣнт оаре моментѣле кѣнд ачест де не зрѣтѣ се дѣфѣцїошазѣ? Моментеле кѣнд есте лїнїшѣте, ordїне шї секѣрїтате. Ачееа че тѣлѣзѣрѣ лїнїшѣтеа, ordїнеа шї секѣрїтатеа, фак дѣчї сѣ се дѣтоарѣе фолосѣл враделор ла капїта-

лѣрї. Дѣчї мѣнчїторїї че се адемінеск аша де зшор, тревѣе сѣ еа фоарте вїне сеама: Zїоа лор предѣшѣте маї пѣдїн асѣзїї де кѣт кѣ зп ан маї дѣпїнте, шї ванїї че се плѣтѣнѣ кѣте патрѣ, се плѣтеск аѣм шесе шї шенте ла сѣтъ.

Акѣм, дѣ прївїреа пѣрѣзѣї секвестрадїї а пѣтѣнтѣлѣ воїѣ дѣкѣе prin о де не зрѣтѣ рефлѣкдїе.

Деакѣ нѣ с'аѣ пѣтѣт да леѣїст пѣтѣнтѣл зпор фѣде спре а се статорнїчї, де ал лѣвѣра, шї а се фолосї де тот ачееа че ел поате prodѣче, оаре с'ар фї пѣтѣт да маї зшор надїлор де кѣт indivїделор? Тѣлѣзїреа че претендендїї рѣдїкѣ дѣ сїнѣл фїе-кѣрїеа надїї, кѣм дѣ Франдїеа, дѣ Англіеа, рѣстѣл денѣлѣ омінеск нѣ ар пѣтѣн оаре сѣ 'л рѣдїче кѣр шї дѣспротїва а дѣсѣшїї Франдїеї шї а Англіеї? Нѣ ар аше оаре деопотрїв дренѣл де а зїче ачестор маї пѣтерї, кѣ денѣл омінеск есте зѣфрѣкѣтарѣл шї нѣ пропрїетарѣл глоѣлѣлѣ, шї кѣ ел доаре нот а се репѣзѣла не пѣтѣнт, дарѣ нѣ а се статорнїчї? Дѣчї надїїле ар фї дѣ старе де зшрїпадїе вѣтѣмѣтоаре кѣнд ел стѣпѣнеск де ла зп флѣвїї пѣлѣ ла алт флѣвїї, преѣш шї indivїделе кѣнд ел стѣпѣнеск де ла зп дрѣм пѣлѣ ла алтѣл. Лѣвѣї сеама вїне: Дѣнѣкѣ еѣ нѣсѣ пропрїетарїѣ кѣмѣлѣлї маї, атѣлче шї Франдїеа дѣкѣ нѣї пропрїетарѣ не ачееа че еа окѣпѣ де ла Рїн пѣлѣ ла Піренеї, шї Англіеа не ачееа че еа окѣпѣ де ла Пасѣл Калѣ пѣлѣ ла їнсѣлеле Хеврїде. Дар дѣта еїсаѣерезї преа таре лѣкѣрїїле, шї се ва зїче. Дарѣ оаре сектаторїї кѣрѣра ле ресїзнд нѣ ле екаѣерѣазѣ шї еї, кѣнд зїк, кѣ огортѣ прїмїт де ла зп пѣрїнте саѣ кѣмѣрат де зп дѣран кѣ prodскѣл а 30 де анї де остїнелї дѣфѣцїошазѣ зп лѣкѣрѣ зшрїпат де ла рѣстѣл спїдѣї омінешїї?

Нѣ, надїїле н'аѣ зшрїпат маї мѣлѣт пѣтѣнтѣл лор, де кѣт дѣранѣл мїкѣл огор че ел лѣѣ прїмїт саѣ л'аѣ довѣндїт, шї не каре'л лѣкѣреазѣ, шї окѣпѣнд пѣтѣнтѣл, ел аѣ плѣтїт лѣї Dѣтнезѣї шї оамїнїлор зп пред новїа: Преѣзл ачеста, дї дївїлїзадїеа. Пропрїетѣеа мобїлїерѣ, дакѣ еа, ар фї есїстат сїнгѣрѣ, ар фї лѣсар лѣмеа дѣтр'о адїѣвратѣ варѣарїе. Nomадѣл че трѣшѣте сѣв корѣт, че се дѣвѣстешѣте кѣ лѣна оїлор лѣї, че се пѣтрешѣте кѣ карѣн лор, кѣпоашѣте пропрїетѣеа мобїлїерѣ, шї тотѣшї ел есте пѣрѣрѣлнїк варѣар. Вїдѣдї не Аравїї, nomазїї ачестї пїлїї де насїе шї де граїїе, рѣтѣчїнд де кѣндѣї Бївліеа сарїсѣт, рѣтѣчїнд дїн пѣшзлѣ дѣ пѣшзлѣ, кѣлѣрїї не кайї лор чеї спрїнтїнї, дѣвїнд не зрїма лор фемїле шї кѣнїї лор не кѣмїї, маїкѣнд дѣвїнѣтеа лор тѣрѣне пенѣтѣрате,

реднченънд де патръ миі де ані ачеаши кълъторіе де не ла дъртъріле Езфатълѣ ла дъртъріле Мърей Ромїи, ши тот бравї, целоши, оспїталаерї ши жь-фоїторї! Іам дѣтълїт, пої Французїи кърерїторї Афричей, не дъртъріле Сахарей, ши не пї с'аъ прьрт нїчї де кѣм скїмвадї кїар де ла Моїсіе. Тотъши іатъ къ дн векъла ад шептелеа, зп от дн-сетнат венї сѣї мїнче къ свѣлїма ідеа а зпїтъдї лѣї Dѣмнезеѣ, ши аї днпїнѣ спре кърерїе сѣв претеаект де а рьстърна ідолїї. Одатъ, дештенѣадї де къръ Махомет, еї трек де ла кърерїеа а дозе полатїї мїчї, Medina ши Мека, ла кнштігареа зпї нърдї дїн зпїверсѣла roman, еї кърерїръ Сїріеа, Егїпетѣла, Африка, Спанїеа! Ши еї ацїзнг дн треї векърї зпѣла дїн попареле челе маї дївілізате але пѣтъпнълѣї! Ешїдї дїн дешертърї, еї ард вївлїотека де ла Александріеа. Днсъ ашезъндсе дн мїзлокъла кѣмпїлор Каїрѣлѣї, але Бергї де Grenada, а ле Бергї де Валендіеа, еї се дндѣлчекс къ пѣтъпнъл, се статорнїчекс, ши'а днпърїдеск, ъл зѣ къ о днпърїкїре де мїнъне, кълтївеазъ не днѣсѣл портюкалѣл, агъдѣл, їнѣл, торѣ матаса, скортомлеск пѣтъпнъл, скот азр, реавнъкъ кърдїле ачестеа не каре ле арсѣсе дн варварїеа лор чеа дїнтѣїѣ, ле стѣдїеазъ, скот калкълѣл, арта де а се повъдїї пѣ мареа, кълътореск днпре Індіеа ши Езропа, адѣк де аколо миі де продъкте, дїн агрїкълторї фь-кнъндсе комерѣандї, ашестекъ дн гьстърїле Окчїдентълѣї гьстърїле Оріентълѣї, ши пьрзереа бравї, сѣмедї, лакомї днсъ днваѣадї, еї аконѣр Спанїеа къ зїдїрї пльѣкте! Номазї, еї вїеѣгїаѣ сѣв зп корт: агрїкълторї, статорнїчї не пѣтъпн, еї аѣ аолат ал-ѣевра, ши аѣ дьрат палатѣла Алхамвра!

Алдї номазї, Монголїи, днѣв че аѣ рьтѣчїт дн кърс де векърї дн днпїнсѣл дешерт де Ковї, с'аѣ арвнкат асѣпра Хїнеї, іаѣ днпърдїт пѣтъпнъл дн миі де пьртїчеле, каре рьнд не рьнд днвндате сѣѣ зскате къ мештепнъг, с'аѣ аконерїт къ лаврї де оpez: еї аѣ кълтїнат де асемїнеа ши агъдѣл, аѣ днпрекѣт пѣ тоате попареле дн арта дьсѣтърїї де матасъ, аѣ дешкопер т зп пѣтъпн каре, дн лок де а се фаче рошѣ ка арцїлѣла пострѣ треѣкнд прїн фов, есѣ алѣ ши транспарент, аѣ фькѣт дїн ѣл порѣделан, не каре л'аѣ днорнат къ миі де десенърї капрїдїоасе, аѣ лѣврат лемпѣл къ о артъ днпїнъпнътоаре, аѣ днвѣдѣт секретѣла де а ле сталдїї къ зп фел де сталт нестрѣвѣтърїї, аѣ дьрат палатърї де лак, аѣ рїдїкат тьрнърї де порѣделан, ши сьлт ши асѣзїї чеї маї гївачї лѣкърторї дїн лѣме. Алдї номазї, авнъкнд о аатъ кале, с'аѣ фькѣт

Годїї, Цертанїї, Франчїї, Саксонїї ши асѣзїї сьлт Італїенїї Спанїолїї, Цертанїї, Французїї, Енглезїї, фькнънд тот ачееа че штїдї. Каре казъѣ іаѣ скїм-ват оаре аша къ деплїнътате? Ъпа сїнгърѣ, ашъ-зареа статорнїкъ асѣпра пѣтъпнълѣї. Кнънд еї аѣ днченът де а рьтѣчї не пѣсїпѣл дешертърїлор, кнънд еї аѣ дьрат локїндї статорнїче, еї аѣ воїт сѣ кълтївезъ пѣтъпнъл днпреѣдърѣл ачестор локїнде, апої але днорна, апої а се днвѣрѣка алфел. Еї аѣ кълпѣтат асѣелїѣ тоате гьстърїле, дѣпъ ачееа тоате артеле мїзлокїе де а дндестѣла гьстърїле ачестеа, ши аша аѣ ацїзнс попаре дївілізате. Асѣ-тъвадїї къ непорочїдїї сьлѣвачїї амерїканї, ши ад-мїрадї дїосевїреа соартелор! Амерїка не днфь-доша, ка лѣмеа веке, лателе днпїндїрї пѣсїноасе, днвѣтърнїте фндamente де тьрї дешголіте прїн револзїїїае глоблѣї, че се пѣмеште дешертѣла Сахара, дешертѣла Аравїеї, дешертѣла де Ковї, ши асѣпра кьрора креск вечнїче пѣтъпнї.

Амерїка конерїт къ флзвїї, къ пьдърї, ера ка зп днпїнс парк менїт вжнътоареї. Конїї сеї, дн-пърдїдїї дн попаре мїчї спре а вжпа, дн тїмн че лодмаѣла се днтролоакъ ши се днпнълѣшете дн атѣта на ши тьршеле сале, нїчї аѣ днтешеег, ши нїчї аѣ нѣтѣт сѣ кьчерїаскъ днпърѣдїї марї. Еї рьтѣчїаѣ днкъ дн саванеле лор, сьлт авнм треї векърї, кьпоскнънд де абеа пропрїетатеа, аоарѣ нѣмаї де ачееа а артелор лор ши а сьѣцїлор лор, кнънд дн лѣмеа чеа веке зп понтїф, кьпоскнъндзо преа пѣлѣт, днпърдїа дїн сїнѣл Ватїканълѣї не кїар ачесте саване лакомїлор Езропїенїї че спї-тїкаѣ тьрїле спре а се дншвогъдї, не днсетпнъндѣле днпре днпншїї алте хотаре де кьт meridїенїле че сервекс де а се пѣсѣра глоблѣл. Аша, се да, а-челора че кьпнштеаѣ пропрїетатеа, де а допнї ши де а дївіліза не ачїе че не о шїеаѣ! Днкеїѣ деѣї зїкнънд: Фьрѣ де пропрїетате мовїліерѣ, нїчї не ар фї фост содїетате; фьрѣ де пропрїетате немо-вїліерѣ не ар фї фост дївілізацие. (Фїнїт.)

Се маї одавѣе кьпрїнсѣл авкторелѣї ши дїн челе XII капете дела Днченът:

Днпнїте Кьвжнтаре а Авторълѣї.

Кап. I. Орігїнеа дїкѣзїдїї де асѣзїї. — Карей прїчина къ пропрїетатеа аѣ ацїзнс а фї дешѣ-тѣт дн векъла пострѣ.

Кап. II. Деспре методъла пѣшїреї. — Обсер-вациеа патърїї оменешїї есте адеѣвратѣла метод де пѣшїре спре а се доведї дренѣтърїле отълѣї дн содїетате.

Кап. III. Деспре зпїверсалїтатеа пропрїетѣ

дїй. — Проприетатеа есте зп факт статорник, зп-версал дп тоате тїмврїле шї дп тоате церїле.

Кап. IV. Деспре факзлгьдїле Омьлвї. —

Кап. V. Деспре дптревзїндареа факзлгьдїлор омьлвї шї а тьнчеї лвї. —

Кап. VI. Деспре негалїтатеа авьтзїрлор. —

Кап. VII. Деспре трьдареа пропрїетгьдї. —

Кап. VIII. Деспре дьзїре. —

Кап. IX. Деспре шоттенїре. —

Кап. X. Деспре дурїзїреа шоттенїреї а-свїра тьнчеї. —

Кап. XI. Богатл. —

Кап. XII. Деспре адевьратл фьндament ал дрентлвї пропрїетгьдї. —

ЪН ЧЕРКЪЛАРІЪ ПРЕА ДНТЕРЕСАНТ.

Дп тїнстеле прїмїреї зртьторївлї чїрквларїѡ, дпдрентат кьтрь Протоп. Кантезевлвї прїн Adm. Дїечесеї Арьдане сьнт Nr. 1244, не вїне а рефлекта ла адевьрл констататъ: „Din фрзпте дї веї кьншпте пре дьншїї.“

Къ тоте къ дп зїмеле маї де тьлт трекзте пьвлїкареа зпор черквларе фь дп старе а форма зп пьрїете де опосїдїзне дп контра чїгїрїї Фолор ачестора (дїделеапгь орї перодь, жьдече верчїне): тотшп нъ не пьтем деперта де стрьнса пьстрь тїсїзне де жьрналїст, каре пресзпзне дндаторїреа де а да ла лзтїнъ орї че докзменте їнтересанте пентрз їсторїѡ, шї, дьпъ кьтм о маї зїсерьт, д'а сервї їсторїквлвї де зп сїнчер претергьторїѡ; чї дьнд песте черквларївл зртьторїѡ, каре е дп старе а арвїка о разь де сперандъ песте регьлареа статлвї клерїкал, каре л дореште атгьт онїнїзнеа пьвлїкь кьт шї тїсїзнеа статлвї преодьск, пь лїнсїт ал пьвлїка дп педезде, кьткь ачеста нъ ва кьдѡа кь знеле алтеле дїп анїї трекздї, дп сортеа неактїврїї; чї, фїндкь кьпрїнде зп овжет тьїтторїѡ дп вїада моралъ, сь ва шї пьне дп лъкраре. Кьпрїнсьл черквларївлвї е зртьторївл :

„Дела зїоа 1. Ноетврє а к. к. в. дп їнстїгьтл клерїкал дїп Арад се вор дпчепе овїчнвїтеле прелекцїї. Дп їнстїгьтл ачеста, не анл сколастїческ 1852/3, афарь де ачеї клерїчї, карїї дп анїї де маї пайнте аз фост прїмїцїї, дпсь прескрїселе треї кьрсзрї нъ леаь сьжршїт, кам де о датъ се вор прїмї дьпъ регьлъ пьтаї аша фелїѡ де тїнерї, карїї вор фї дп старе а продьче тєстїмонїеле деспре ачѡа : къ класеле челе онт але Цїтнпасїлвї,

дьпъ поза сїстемъ скларь дотоктїте, ле аь сьжршїт кь спорїѡ рекомєндавїл; дїп контрь ачеї Дїаконї шї Преодї карїї де ла анл 1847 дпкоачї, фьрь а фї сьжршїт дьпъ рьндьлалъ челе треї кьрсзрї клерїкале, саь протовїт ла Дїаконїе орї Преодїе, тькар де ар фї шї депьс прїват есамен, сьнт дндаторадї а венї ла Скоала клерїкалъ, шї ачї неаскьлателе дпвьдвьтєрї дьпъ рьндьл сєѡ а ле дпвьдл.

Регьла ачѡаста, прївїтоаре ла калїгьдїле фїтлор клерїчї, шї ла дндаторареа челор не прегьтїдї Дїаконї орї Преодї, дїп рьндьлала Сфїнденїї Сале Патрїархлвї шї Мїтрополїталлвї пострє, датъ дїп 8. Октомврїе а. к. сьѡ Nr. 1076 ла дпчепереа анлвї сколастїческ 1852/3 маї прессє де тоате се ва обсерва; тотшїї нъ се вор льса не сокотїте аша фелїѡ де дппрежзрїї спєциале але вре зпор Парохїї, знде не дпкьпжзрата лїпсь ва чере а се фаче есуденїе пентрз знїї тїнерї, дорїторї де а се протовї ла Преодїе; прєкьтм шї пентрз знїї дїндре Преодїї чеї непрегьтїдї къ шгїїндєлє Теологїченїтї; къ ачѡа дпсь вьгаре де самъ : ка ачестї дїп зртъ, адекъ Преодїї чеї Хїротонїдї фьрь сьжршїреа челор треї кьрсзрї клерїкале, тькар де ар фї знїї дїндре еї провьззвї къ Сїнгелїе, шї ашезадї де Парохї, къ дпчепьтл лзнеї лгї Ноетврїе а. к. негрешїт сь се арате аїчѡа дп персоанъ, провьззвї кь челе де лїпсь спре сьсуднєреа лор дп Інстїгьтл клерїкал не тїпн маї днде лзпгат, сьѡ каре тїпн се ва пертракта пентрз фїештекареле треава дндаторьрїї лор спре кьштїгареа шгїїндєлор дпкъ несперате, шї а словозїрїї лор ла респектївеле сале Парохїї.

Пентрз ачѡа дарь, Преавїне дпкьвїндатъ Domnia Та, їзвлїкьнд ачаста фьрь дпжрзїере дп сьѡстьтьторївл черк Протопресвїтерал, веї дїсїзне : ка тодї ачеї Преодї орї Дїаконї Хїротонїдї дела анл 1847 дпкоачї, карїї нъ аь пїчї ла сїне, пїчї доарь дп Архївлл Консїсторїал тєстїмонїї формале деспре сьжршїреа челор треї кьрсзрї клерїкале, дьпъ кьтм саь зїс маї сьс, негрешїт къ дпчепьлвї лзнеї Ноетврїе а. к. сь се адзне ла Інстїгьтл клерїкал де аїчѡа, еарь дп прївїнда Парохїїлор, каре дп зршареа ачестїа вор рьтжпне не зп тїпн фьрь Преот, Те веї дпгрїжї, ка ачеле прїн алдї Преодї дїп вєчїнътате къ тоате челе трєвзїнчѡасє сьлжьє сь се провадъ.

Тїнерїї хотьрждї спре а дптра дп Інстїгьтл Клерїкал, аша шї Дїаконїї шї Преодїї чеї спре ачѡа дндаторадї, кьдїї сьнт дїп Протопресвїтера-

тъл Дгале съзнават, вор аваа съ чваръ рекомендъчне дела Дга, еквѣтъ де тот фелѣла де таксъ, къ кареа ла днчепереа аплълѣ сколастѣческ 1852/3 се вор арѣта аѣча.

Катедра знлѣ Професор де Теолоѣе дн ачест Инстѣтъ, кѣтръ кареа е днкопѣчат зп саларѣз аплъл де 750 ф. в. в., е дѣкъ вакантъ, шѣ пентрѣ деплѣпѣреа ачѣла дела Сѣпѣденѣа Са Патрѣархѣла шѣ Мѣтрополѣтъла е рѣндѣйт конкѣрс; дѣн кареа прѣвѣндѣз ѣндѣвѣдѣрѣле, каре дореск а довжндѣ кѣметареа ачаста, фѣе дѣн чата преѣдѣскъ, кълъзгѣреаскъ орѣ мѣренеаскъ, аѣ де а дѣтокмѣ рекѣрсѣрѣле сале, днзестрате къ докѣмѣнте деспре поѣтѣтеле шѣтѣнде пентрѣ ачаста кѣметаре, шѣ деспре зѣна пѣртаре; шѣ апоѣ ачелеа кѣтръ Сѣпѣденѣа Са Патрѣархѣла шѣ Мѣтрополѣтъла адресате дн чел маѣ екѣрт тѣмп дренѣт аѣча ла тѣне але съвстерне.

Арад, 14. Октомѣре 1852. (Съзскрѣс.)

Патрѣкѣе Попескъла.

ДОКѢМЕНТЕЛЕ,

каре ле аѣ фолосѣт А. П. Иларѣанѣ дн Том. II. дѣн Истѣрѣа Дачѣеѣ Сѣперѣоре.

I. В. Нѣколаѣ Вешеленѣ деспре романѣсмѣ, паг. 267.

IV. Кондесѣзнѣле факѣте ромѣнѣлор де Ынверсѣтатеа съсѣскъ, паг. 272.

VII. Пропѣседѣзнѣеа Канѣеларѣеѣ де кѣрте кѣтръ Императѣла дѣдо. 29. Априле, дн зрѣм'а сѣпреѣ деспре мѣскѣрѣле ромѣнѣлор шѣ деспре къѣтетѣла лор де а се адънаре ла Бласѣз, паг. 274.

VIII. Черѣзларѣеле епѣскопѣелор кѣметарѣе ла адънареа дѣн 15/3. Маѣѣ, паг. 277.

IX. Релѣдѣзнѣле комѣсарѣлор деспре Адънареа дела дѣмѣнека Томѣеѣ, паг. 279.

X. Доѣе поесѣѣ дѣн'а. 1848, п. 286.

XII. Скрѣсорѣа комѣтелѣѣ сѣпрет Банѣѣ кѣтръ гѣвернатѣреле, дн каре чере, къ ла Адънареа дѣн Бласѣз съ се трѣмѣгъ шѣ зп комѣсарѣѣ дѣн сѣнѣла гѣвернѣзлѣѣ, паг. 289.

XIII. Инѣтрѣзнѣзнѣеа пентрѣ дѣенереа Адънареѣ дѣн 15. Маѣѣ, паг. 290.

XIV. Прѣтоколѣла Адънареѣ дѣн 15. Маѣѣ, п. 291.

XV. Релѣдѣзнѣеа комѣсарѣлор деспре конѣфѣрѣндѣ де дѣмѣн. е деспре шедѣнѣѣа I. а Адънареѣ, п. 303.

XVI. Скрѣсорѣа еп. Шагъна дѣн 16. Маѣѣ кѣтръ крѣдѣнѣѣѣѣ сѣеѣ, паг. 304.

XVII. Релѣдѣзнѣеа комѣсарѣлор деспре кѣрсѣла зѣтерѣоре ал Адънареѣ, паг. 305.

XVIII. Скрѣсорѣѣ еп. Леменѣ кѣтръ Балѣнт, парѣкъла Ромѣеѣ, прѣн каре-ѣ demanda, къ съ се департе дѣн Бласѣз дела Адънареа де дѣмѣнека Томѣеѣ, паг. 306.

XIX. Дѣскѣрсѣла лѣѣ Барѣзнѣѣ дѣн 14/2. Маѣѣ де релѣдѣзнѣле Ромѣнѣлор къ Ынгъзрѣѣ, е де лѣвертатеа паѣдѣзнале, паг. 307.

Мѣлѣдѣзнѣзнѣе акѣм д'окамдатъ къ дѣнпѣртѣшѣреа атѣнсѣлѣ кѣспрѣне шѣ а докѣментелор дѣн Том. ал II. але ѣсторѣеѣ Дачѣеѣ сѣперѣоре де А. П. Иларѣанѣ, адъчет къ ачесте шѣ пѣвлѣкарѣеа прѣдѣзлѣѣ шѣ а фавѣрѣеѣ азѣторелѣѣ пентрѣ стѣдѣндѣ:

Прѣдѣзл томѣзлѣ I. (edit. 2) е 1 ф. 20 кр. т. к.

Прѣдѣзл томѣзлѣ I. (edit. 1) е 1 ф. (де се маѣ афлъ ла Dd, колекторѣѣ).

Прѣдѣзл томѣзлѣ II. е 2 ф. 30 кр. т. к.

„Стѣдѣндѣлор де не ла тѣте ѣнстѣтѣтеле дѣн Авѣстриа, не лѣгъкъ реверсал, съ се вѣндѣз томѣла II. къ 2 ф. т. к.; афаръ де ачѣѣ стѣдѣндѣѣ, кърор анѣме а лѣсат азѣореле сѣ лѣ се вѣндѣз къ зп прѣдѣз шѣ маѣ скъзѣт, еар' алѣора гратѣс. — Томѣла II. нѣмаѣ къ томѣѣ зрѣтѣторѣ арѣ легѣтѣрѣ педесѣрѣдѣгѣ; еаръ де томѣла прѣм е ѣндѣдѣнтѣ; прѣн зрѣтаре, томѣла II. се пѣге кѣспѣтъра шѣ фѣрѣ де томѣла I. Пентрѣ Дѣнѣѣ авѣненѣдѣѣ сѣ афлъ есѣмпларѣле не ла кѣпоскъдѣѣ Дѣнѣ Колекторѣѣ шѣ де вензаре не ла тѣте лѣверѣеле къ прѣдѣзл атѣнс.“

„Чел маѣ вѣн лѣкрѣ ар фѣ, къ дн пѣрдѣле ачеле, знде нѣ с'аѣ трѣмѣс есѣмпларѣе, дѣрѣгорѣѣ де а аве ачеста ѣсторѣа съ се прѣнѣтаре ла зп вѣрѣват де консѣдѣраѣзнѣе пѣвлѣкъ, каре трѣмѣдѣнд азѣторелѣѣ адреса, сѣта есѣмпларѣелор, шѣ прѣдѣзл ачестѣра ла Вѣена, азѣореле дѣдѣта ле ва еспѣдѣзѣ есѣмпларѣеле поѣтѣте.“

Дн зрѣмъ сѣ рефлѣктеазъ он. пѣвлѣк, кѣткъ дела кълѣзрѣса дѣтѣрѣдѣнѣаре а онѣлѣѣ ачестѣѣ ва денѣнде шѣ конѣнѣзареа тѣпѣрѣрѣѣ челор лалте 3 Томѣзрѣѣ, каре сгаѣ дн манѣскрѣс, ашѣтѣнтѣнд фавѣрѣеа вѣеѣдѣѣ дела он. пѣвлѣк.